

4 בנובמבר 2024

לכבוד

נת"ע - נתיבי תחבורה עירוניים להסעת המונים בע"מ

הנדון: תנאי סף לתפקיד ראש צוות תכנון במכרז פומבי למתן שירותי תכנון תחנת כח בטכנולוגיית מחזור משולב (מחז"מ) עבור פרויקט המטרו נת"ע (מכרז 2024/467)

1. **איגוד המתכננים בישראל** הינו הארגון המקצועי המייצג את מתכנני הערים והאזורים בישראל וחברים בו מרבית המתכננים בישראל המתמחים בתחומים שונים של התכנון המרחבי ובעלי רקע אקדמי מגוון (לרבות אדריכלים רבים) המועסקים בין היתר במוסדות התכנון הארציים והמחוזיים, במשרדי הממשלה השונים, בוועדות המקומיות לתכנון ולבניה, ברשויות המקומיות ובסקטור הפרטי. האיגוד חבר בארגון הבינלאומי International Society of City and Regional Planners (ISOCARP) ופועל בין היתר לקידום איכות התכנון המרחבי בישראל ולקידום מעמד מתכנני הערים והאזורים בישראל. האיגוד הוקם למעלה מ-55 שנה ופועל כעמותה רשומה.
2. לפני זמן קצר הובא לידיעת **איגוד המתכננים בישראל** כי חברת נת"ע פרסמה מכרז פומבי מס' **467/2024** להתקשרות למתן שירותי תכנון עבור תחנת כח בטכנולוגיית חזור משולב עבור פרויקט המטרו. בהתאם למסמכי המכרז שירותי התכנון יכללו שני נדבכים מרכזיים. נדבך א' ביצוע בדיקת היתכנות הכולל סקר מצב קיים ומגמות תכנון, איתור חלופות, הכנת מסמך סביבתי, המלצה על חלופה מועדפת, ביצוע תיאומים מול רשויות המדינה לצורך אישור הפרויקט, הכנת דו"ח המלצה על מתווה סטטוטורי המציג את יתרונותיה וחסרונותיה של החלופה הנבחרת, לרבות בהיבטים תפעוליים, פיזיים, מרחביים, סביבתיים וכלכליים. נדבך ב' - קידום תכנית סטטוטורית, כולל גיבוש מסמכי התכנית והגשתם למוסד התכנון, נוכחות בדיונים במוסד התכנון והצג חומרים, נוכחות בקידום התכנית עד למתן תוקף כולל כל הנדרש בתהליך, כולל תכנון סביבתי, תכנון אלקטרו-מכני, תכנון תשתיות, תכנון מערכות התחנה ועוד.
3. בהתאם לסעיף 2.3 מוגדרים אנשי הצוות לצורך ביצוע השירותים שלעיל. בסעיף זה, **ראש צוות התכנון** מתבקש להיות אחראי מטעם הזוכה על ביצוע השירותים בכללותם ולצידו אנשי צוות נוספים - צוות ליבה (ס' 2.3.2) הכולל מהנדס ראשי, יועץ חשמל, יועץ גז, מתכנן סביבה ואנשי צוות נוספים (ס' 2.3.3). בס' 4 נקבעו תנאים מוקדמים שהינם תנאי סף להשתתפות במכרז. לפי הסעיף האמור "אדריכל ראשי" יהיה הגורם שישמש כנציג בכיר מטעם צוות התכנון האדריכלי של הפרויקט, האחראי להובלה, תכנון ותיאום של כלל הדיספלינות (ס' 4.1.1). בנוסף מוגדר בס' 4.1.7 "**ראש צוות התכנון המוצע**" - עליו להיות "איש המקצוע אשר יספק לנת"ע את השירותים בהסכם.. עומד בתנאי הסף שבסעיף 4.3 ... וינהל את צוות הליבה ויתר אנשי הצוות..".
4. להפתעת **איגוד המתכננים בישראל**, בהתאם לתנאי הסף של המכרז שבנדון (בס' 4.3) **ראש צוות התכנון** יהיה אך ורק אדריכל ו/או מהנדס רשוי הרשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים. זאת בנוסף על "**האדריכל הראשי**". במילים אחרות, המכרז מונע מראש ממתכנני ערים ואזורים, שאינם אדריכלים,

תמי גבריאל ורחל קטושבסקי, יושבות ראש שותפות

נילי ברוך, מנכ"לית

igudm1@gmail.com

אתר האיגוד: www.aepi.org.il

להגיש הצעות למתן שירותי תכנון, למרות שמדובר בשירותים המהווים את ליבת עיסוקם של מתכנני ערים ואזורים, אשר לא יכול להיות כל ספק שהם בעלי ההכשרה והניסיון המתאימים ביותר למתן השירותים.

5. למרבה הצער, ניכר מניסוח תנאי הסף במכרז כי בקרב מנסחי המכרז קיימת **חוסר היכרות של מקצוע תכנון הערים והאזורים ועיסוקם של מתכננים ערים ואזורים**, אשר הביאה לתנאי סף בלתי סביר בעליל הגורם לפגיעה במטרת המכרז בכך שהוא מונע מראש מבעלי המקצוע בעלי ההכשרה המתאימה ביותר לספק את השירותים שבתחום מומחיותם המקצועית וגם גורם לפגיעה בלתי מוצדקת ובלתי מידתית בחופש העיסוק של מתכנני הערים והאזורים.

6. מזה עשרות שנים המקצוע "תכנון ערים ואזורים" מוכר בעולם כולו וגם בישראל **כפרופסיה העומדת בפני עצמה**, השונה ומאובחנת ממקצועות אחרים כגון אדריכלות או הנדסה. תכנון ערים ואזורים הינו תהליך מורכב, שמטרתו לקבוע מדיניות ואסטרטגיות לפתרון בעיות מורכבות בתחום העיר והאזור והוא כולל התמחויות רבות בתחומים שונים. במשך עשרות שנים התבסס מעמדו של התכנון העירוני והאזורי כמקצוע בפני עצמו והחלו להיפתח בעולם כולו וגם בישראל מסלולי הכשרה נפרדים וייחודיים למתכנני ערים ואזורים, ארגונים מקצועיים נפרדים למתכנני ערים ואזורים והתגבשו כללי אתיקה לעוסקים במקצוע.

7. כיום מתכנני ערים ואזורים (שאינם בהכרח אדריכלים) מצויים בתפקידים הבכירים ביותר בתחום התכנון המרחבי בישראל, לרבות מנהל מינהל התכנון (הנוכחי וקודמותיו), מתכנני מחוזות במנהל התכנון, מתכנת הות"ל (שהינו הגורם המאשר תכניות מעין אלה), רשות מקרקעי ישראל ומשרדי ממשלה שונים וכן בעלי תפקידים בכירים במחלקות תכנון או צוותי תכנון בועדות המקומיות, ברשויות מקומיות, בחברות ממשלתיות ובחברות עירוניות ואיגודי ערים.

8. ליבת מקצוע תכנון הערים והאזורים הינו ניהול צוותי תכנון רבי משתתפים ואינטרדיסציפלינריים לצורך גיבוש תכניות אב אזוריות ועירוניות, תכניות מתאר נושאיות (תשתיות, ואחרות) ארציות, מחוזיות או מקומיות. זוהי בדיוק מומחיותם הייחודית של מתכנני הערים והאזורים ובסיס פעילותם המקצועית. מתכנני ערים ואזורים, לאור הכשרתם הרחבה והרב תחומית, הינם בעלי המקצוע המתאימים ביותר לניהול צוות תכנון רב תחומי לצורך הכנת בדיקת היתכנות, בחינת חלופות, מסמכי מדיניות, תכנית אב או תכנית מתאר שתכלול התייחסות גם להיבטים כלכליים, חברתיים, סביבתיים ופיזיים ובכלל זה בתחומי התשתיות, הסביבה וכיוצ"ב.

9. לעמדת איגוד המתכננים אין כל הצדקה למנוע ממתכנני ערים ואזורים, בעלי תואר אקדמי בתכנון ערים ואזורים, המכשיר לעיסוק בתכנון ערים ואזורים ובכלל זה הכנת תכניות לתשתית ומתן שירותי ניהול תכנון והתמנות לראש צוות תכנון. לעמדת איגוד המתכננים תנאי סף במכרז לשירותי ניהול תכנון המונע ממתכנני ערים ואזורים שאינם אדריכלים רשויים מלשמש ראש צוות תכנון הינו **בלתי סביר בעליל**, מפלה ומהווה פגיעה בלתי מידתית בחופש העיסוק של ציבור מתכנני הערים ומהווה, הלכה למעשה, שלילת האפשרות של מתכנני ערים ואזורים לעסוק במקצועם.

10. לפיכך, נבקשך להורות בדחיפות על תיקון הפרסום באופן שתנאי הסף לראש צוות התכנון יהיה כדלקמן:
"מתכנן ערים ואזורים בעל תואר אקדמי (תואר שני) בתחום תכנון ערים ואזורים או אדריכל ו/או מהנדס רשוי בפנקסים המהנדסים והאדריכלים."

11. לאור התיקון המבוקש יתבקש להאריך את המועד להגשת הצעות למשך 30 יום לפחות ממועד פרסום התיקון. לאחר תיקון המכרז כאמור לעיל ישמח איגוד המתכננים בישראל לסייע לנת"ע בהפצת המכרז לכלל חברי. ות איגוד המתכננים בישראל בכדי לעודד הגשת הצעות על-ידי חברות תכנון בעלות הניסיון והידע המתאים ובכך לנת"ע לקבל את ההצעות הטובות ביותר שיאפשרו קבלת שירותי תכנון איכותיים ולשיפור איכות התכנון.

12. לאור העובדה כי המועד האחרון להגשת הצעות במכרז הינו ב- 2/12/24, נבקש התייחסותכם **בדחיפות**.

בכבוד רב,

תמי גבריאלי, מתכנת ערים ואזורים
יו"ר משותף של איגוד המתכננים בישראל

העתקים:

עו"ד ומתכנן ערים אשר כהנא, יועץ משפטי לאיגוד המתכננים בישראל